

Warszawa, maj 2021 r.

Automatyzacja rozliczeń płatników składek

(elektroniczny asystent płatnika)

Departament Realizacji Dochodów

 ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Automatyzacja rozliczeń płatników składek

Cel

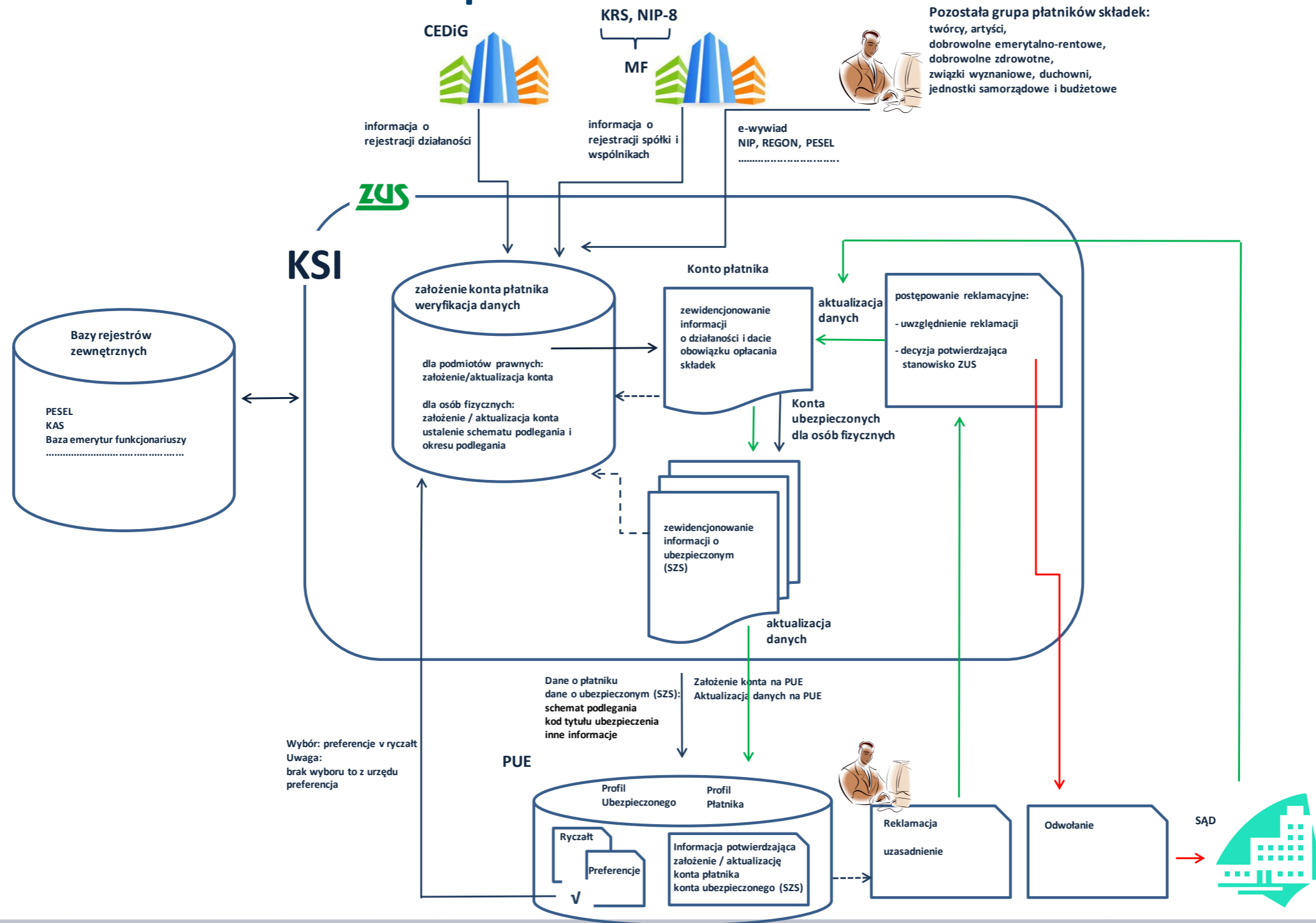
- **Redukcja sprawozdawczości i zbędnej biurokracji** (w biznesie).
- **Przejęcie** przez ZUS od płatników składek zadań i odpowiedzialności w zakresie ustalania obowiązku ubezpieczeń i podstawy wymiaru składek.
- Przejęcie przez ZUS **odpowiedzialności** za ustalenie podstawy wymiaru składek i naliczanie składek.
- **Ułatwienie prowadzenia działalności pozarolniczej** i odciążenie płatników od wykonywania zadań związanych z naliczaniem składek i ustalaniem kwot do zapłaty.
- **Poprawa jakości danych** gromadzonych na **kontach płatników składek i kontach ubezpieczonych**, a w konsekwencji przyspieszenie procesu przyznania świadczeń krótko- i długoterminowych.
- Wymiana danych między systemem ZUS a systemem zewnętrznym oraz systemami kadrowo płacowymi płatników składek.
- Wzrost **zaufania** do systemu ubezpieczeń społecznych.

Korzyści

- Płatnicy składek **uzyskają pewność i stabilność** swoich rozliczeń – ZUS przejmie obowiązek i odpowiedzialność za ustalanie wysokości składek.
- Przedsiębiorca zyska więcej czasu na prowadzenie biznesu.
- **Ograniczenie postępowań wyjaśniających** z płatnikami.

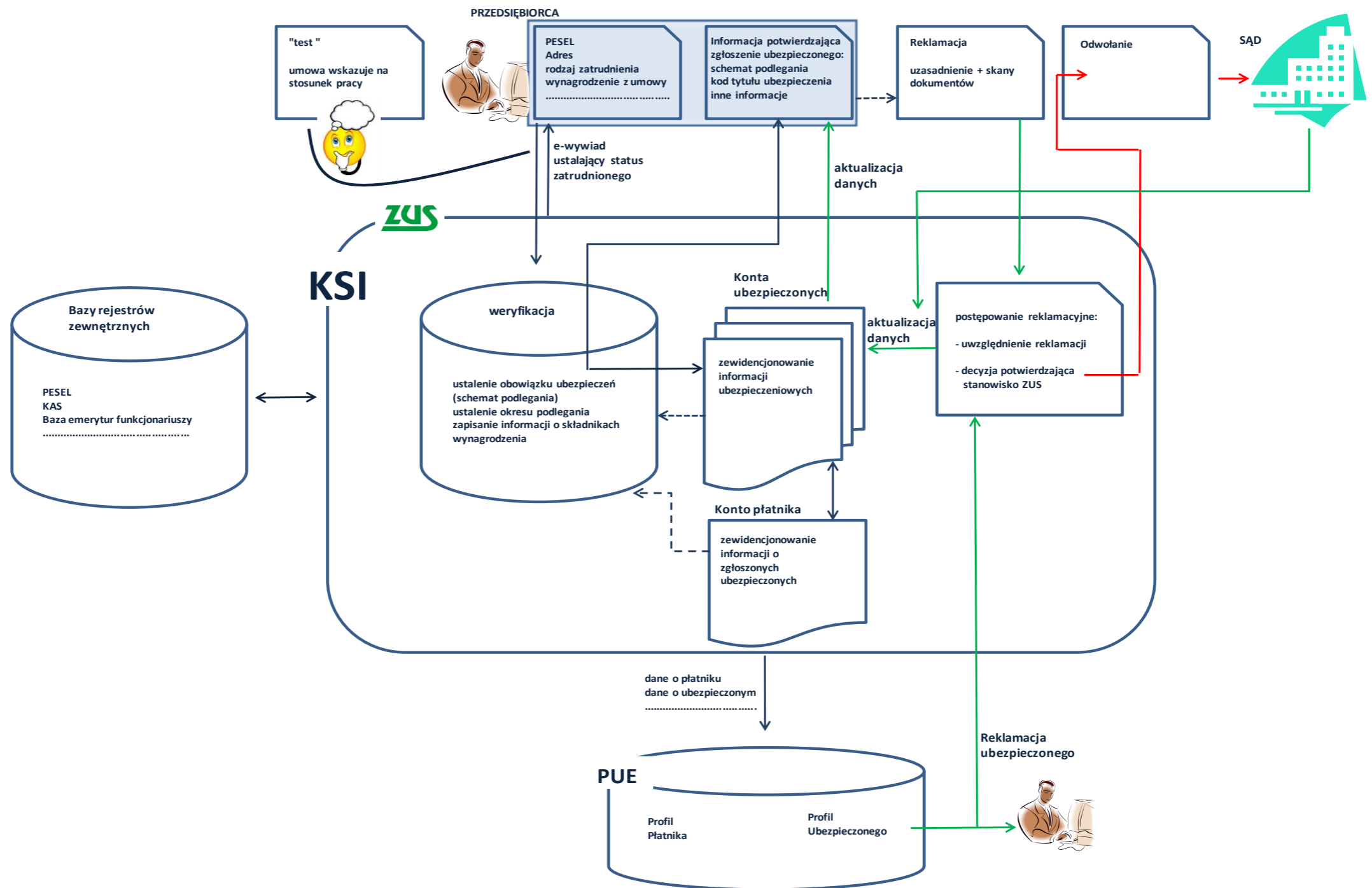
Automatyzacja rozliczeń płatników składek

Schemat 1: założenie konta płatnika

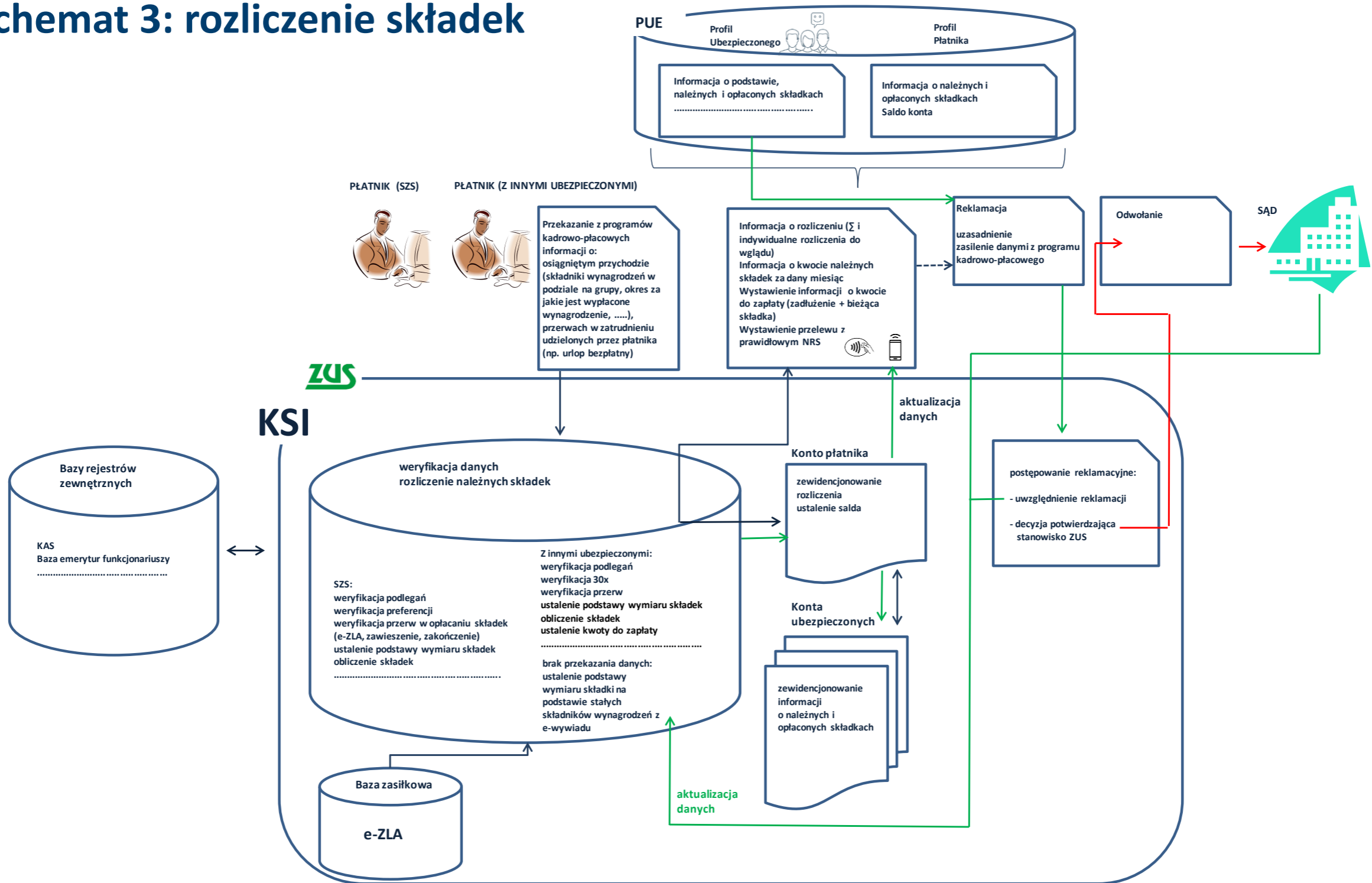
Automatyzacja rozliczeń płatników składek

Schemat 2: założenie konta ubezpieczonego

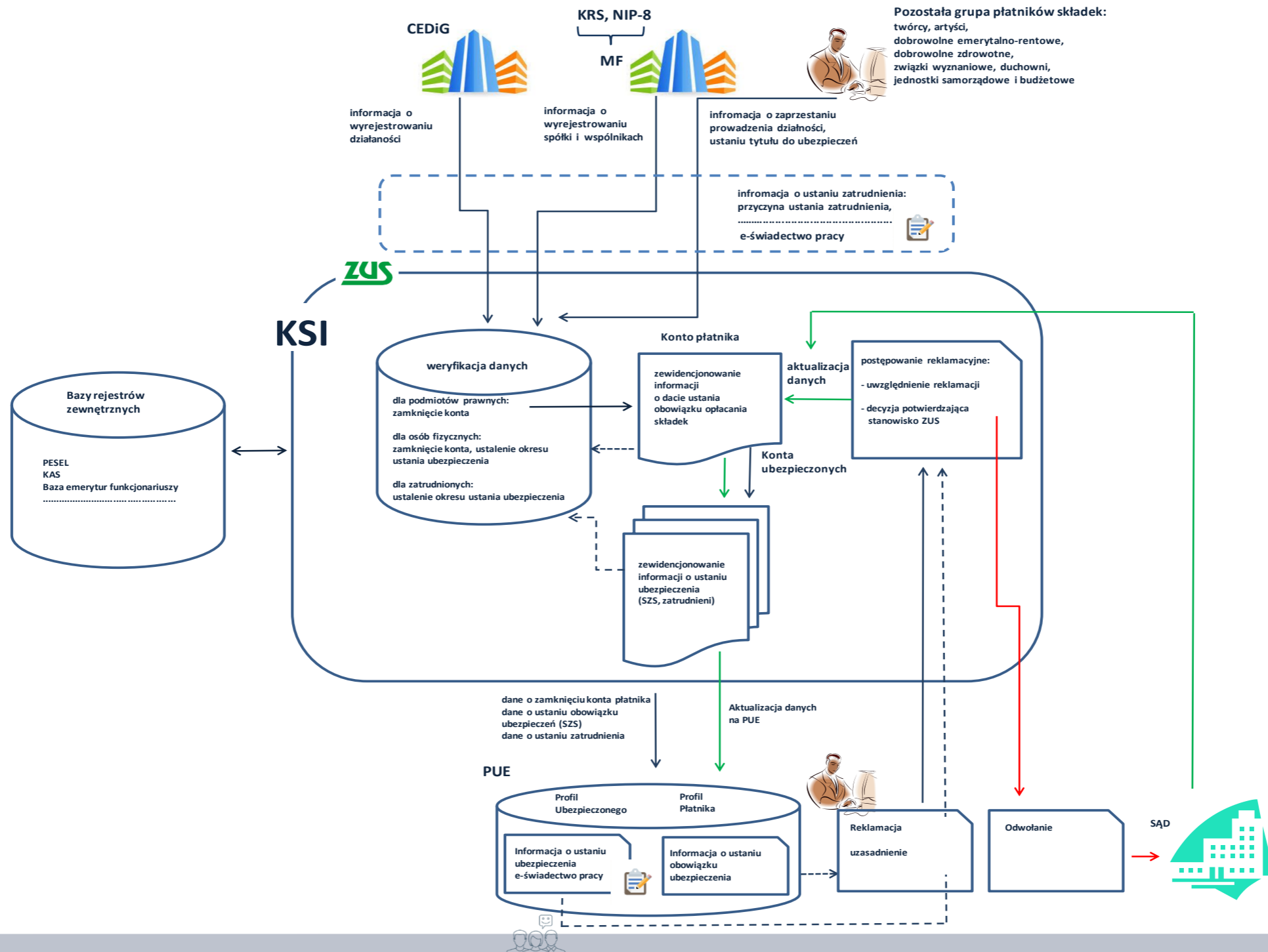
Automatyzacja rozliczeń płatników składek

Schemat 3: rozliczenie składek

Automatyzacja rozliczeń płatników składek

Schemat 4: zamknięcie konta ubezpieczonego/płatnika

Automatyzacja rozliczeń płatników składek

Główne zmiany

JPU (Jednolity Plik Ubezpieczeniowy) - zestawienie danych i informacji dotyczących płatnika i ubezpieczonego, przekazywanych przez płatnika składek na profilu informacyjnym, które służą realizacji zadań przez ZUS związanych ze zgłaszaniem do ubezpieczeń, ustalaniem podstawy wymiaru składek, obliczaniem i rozliczaniem składek oraz ustalaniem prawa do świadczeń, ich wysokości i podstawy wymiaru. W wykazie danych uwzględnione zostały dodatkowe oczekiwania GUS dzięki którym w przyszłości będzie można ograniczyć obowiązki sprawozdawcze przedsiębiorców.

Zmiany terminów na przekazywanie poszczególnych danych – np. służących do dokonania rozliczenia składek (do 5 następnego miesiąca), ustalenia składki na MDG+ (do 25 stycznia danego roku).

Ustalenie zasad sporządzania rozliczenia z urzędu w przypadku nie przekazania danych w JPU przez płatnika składek.

Zmiany zasad podlegania dobrowolnym ubezpieczeniom – objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem zawsze na wyraźne oświadczenie woli ubezpieczonego, w trakcie trwania ubezpieczenia jest one obowiązkowe.

Płatnik składek ustala zaliczkowo składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w celu ustalenia wynagrodzenia do wypłaty.

Zmiana zasad ustalania podstawy wymiaru składek dla zleceniobiorców – zawsze przychód.

Odejście od deklarowania podstawy wymiaru osób podlegających ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym dobrowolnie. Podstawa wymiaru - **minimalne wynagrodzenie.**

Podstawa wymiaru składek jest pomniejszana na podstawie informacji o niezdolności do pracy lub niemożności wykonywania pracy – stosuje się nie dłużej niż przewidują przepisy dające prawo do tych świadczeń.

ZUS ustala roczną podstawę wymiaru składek i podstawę dopełniającą w miesiącu przekroczenia – jeżeli jeden z płatników przekazał błędne dane w JPU co skutkowało ustaleniem niewłaściwej granicy podstawy wymiaru dla inne płatnika to płatnicy dopłacają różnicę składek a całość odsetek dopłaca płatnik, który przekazał błędne dane. W przypadku błędnej informacji przekazanej przez ZUS nie są należne odsetki za zwłokę.

Zmiana terminów płatności – do 10 dnia następnego miesiąca płatnik opłacający składki wyłącznie za siebie, do 20 dnia następnego miesiąca pozostali płatnicy.

Automatyzacja rozliczeń płatników składek

Główne zmiany

Płatnik składek i ubezpieczony może złożyć reklamację (od dokonanych ustaleń w zakresie zgłoszenia, wyrejestrowania, podstawy wymiaru składek, należnych składkach i innych danych ustalonych przez ZUS) wraz z uzasadnieniem. Zmiana na kontach płatnika/ubezpieczonego jest uwzględniana dopiero po zweryfikowaniu jej zasadności. ZUS uwzględnia reklamacje i zmienia dane na koncie albo wydaje decyzje o odmowie uwzględnienia zmian. **W terminie 7 dni od przekazania JPU** płatnik może złożyć jego korektę, po tym terminie tryb reklamacyjny.

Zmiana danych na koncie płatnika i ubezpieczonego może nastąpić jedynie w ciągu 5 lat od 1 stycznia roku następującego po roku w którym upłynęło 5 lat od terminu dokonania zawiadomienia przez ZUS. Po tym terminie dane zaewidencjonowane na koncie płatnika i ubezpieczonego uważa się za ostateczne, nie można żądać ich zmiany a ZUS nie może ich korygować. Zmiana danych zewidencjonowanych na kontach może nastąpić wyłącznie na podstawie prawomocnego wyroku sądu. Termin może zostać wydłużony o czas prowadzenia kontroli, postępowania reklamacyjnego lub postępowania wyjaśniającego – również dostosowanie terminów przedawnienia.

Zapewnienie ZUS dostępu do rejestrów urzędowych.

Dostosowanie przepisów do komunikacji z płatnikami i ubezpieczonymi poprzez PUE.

Informacja roczna dla ubezpieczonego – ZUS do 28 lutego zamieszcza na PUE zestawienie roczne dotyczące danych zaewidencjonowanych na koncie w poprzednim roku.

Obsługa kontroli u płatników składek – w sytuacji braku kwestionowania ustaleń z kontroli płatnik zobowiązany jest przekazać aktualizację danych w JPU zgodnych z ustaleniami.

ZUS ewidencjonuje dane na podstawie przekazanego JPU lub wydanej decyzji w sprawach spornych.

Dostosowanie zakresu kontroli do planowanych zmian – weryfikacja poprawności danych ujętych w JPU.

Zmiana terminów płatności – do 10 dnia następnego miesiąca płatnik opłacający składki wyłącznie za siebie, do 20 dnia następnego miesiąca pozostali płatnicy.